

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

73.

Arabska.

(Konec.)

V notranjih predelih Hedže živé tudi neodvisne rod-bine judovske, katerih je omenil uže v dvanajstem sto-letju neki Benjamin Tudelski, in katere je v novejšem času blizu Meke zopet osledil potnik Wolf. Teh Judov, potomcev Rehabitovih, utegne biti do 60.000 duš. Sta-nujejo v šotorih, kakor njihovi pradedi, in do poljedel-stva jim mrzí. Muhamed jih je sicer premagal, ali ni-kakor ne podjarmil. Predrzní so kot Arabci, in tudi oni zahtevajo navadno prehodnino od karavan, ako je ne dobé, napadejo jo prav po tolovajski. Sploh pa nam je Arabska do sedaj zeló malo poznata, kar znamo, na tem se imamo zahvaliti grškim, arabskim in turškim virom, pa najnovejšim pogumnim potnikom, ki so nam opisali Jemen, Oman, Hadramant in vzhodno obrežje.

O najdavnejših stanovnikih arabskih vemo malo. Arabski kralji so sedeli na prestolu babilonskem. Ninus je imel v službi svoji arabsko pomožno vojno, in Hiski, ki so v starodavnosti podjarmili Egipet; bili so skoro gotovo Arabci. Stanovniki pomorja arabskega so bili najstarejši plavci in trgovci, ki so posredovali trgovino med Indijo in sredozemnim morjem. Kot samostalne države arabske se nam omenjajo vzlasti te-le: Himja-ritska v Jemenu, Hedžanska z glavnim mestom Meko, Gadramautska in Sabaška. Pozneje je bila na glasu dr-žava Petrejska, ki je imela mnogo vojsk z Indi, a napo-sled jo je pokríl Trajan.

Kot jednoten narod so se začeli Arabci zavedati še le za Muhameda, ki ni samo vere svoje razširil po Ara-biji, temveč tudi zemljo spravil v svojo oblast. Njegovi nasledniki, kalifi nazivani, podjarmili so si mnoge zemlje v Aziji in v Afriki, prestavili so svoj sedež najpreje v Damask, in pozneje v Bagdad, kjer je pod Harunom al Rašidom dosegel kalifat vrhunec svoje moči in slave. V Afriki so potem razširili Arabci gospostvo svoje po vsem severju njenem, od tu so prišli v Evropo na poluotok Pirenejski, in so ga kmalu do celega podjarmili. Ob tej dobi so bili Arabci najmočnejši narod na zapadu starega sveta, poleg tega pa so njegovali tudi vedo in umet-nost, ter so v tem daleč nadkrilovali narode evropske, katerim so bili učitelji. Ker so nasledniki Haruna al Rašida jeli slabeti, začel je pešati tudi kalifat, kos za kosom so mu odtrgali. Naposled so Mongolci 1258. l. dobili Bagdad v roke, in so konec naredili kalifatu. Tudi na Španjolskem so Arabci podlegli kristijanom 1492. l. za vselej.

V poprejnih vekih se je odlikovala in pozornost vzbujala vzlasti severna Arabska, pozneje je prevzela njeno ulogo južna Arabska. Tu so se 1508. l. polastili Portugalci Maskata, ter ga obdržali do 1559. l. Ob enem so se jeli Turki širiti po Arabiji, ter si podvrgli Hedžas in Jemen, katera poslednja pokrajina je v XVII. stoletju

zopet samostalnost zadobila. Z Maskata so bili Portu-galci 1658. l. izgnani, in od tedaj je tam gospodaril imam, ki je k svoji oblasti pripojil tudi Zanzibar v Afriki. Ko je umrl imam Sedžida Saida 1856. l., razdelila sta sina njegovega zemljo tako, da je eden dobil Zanzibar in drugi Maskat, katera država je dandanes v varstvu Angleške. V minulem stoletju je nastala v notranji Arabski ločina Vahabitov, to je reformovanih islamcev, ter je za čudo brzo širila gospostvo svoje, ali 1818. l. je jo Mehemed Ali pokoril in skoro uničil. V tridesetih letih si je zopet opomogla, ter je Egipetcem mnogo po-razov napravila. Toda 1840. leta je moral Mehemed Ali vsled intervencije evropske Porti povrniti vse kraje v Arabiji, katere si je bil prisvojil.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

V IV. seji deželnega zbora izročena bila je inter-pelacija dr. Poklukarja in tovarišev, katero smo uže priobčili v zadnji številki.

V peti seji deželnega zbora izročil je poslanec Deschmann protiinterpelacijo gledé kočevsko-ribniške volitve, v kateri se naslanjajo na neko izjavo kočevskega župana, v kateri se sicer v obče zanikavajo trditve na-vedene v interpelaciji dr. Poklukarjevi, ker se pa — na-ravno — to ne posreči interpelantu, skušajo sumičiti vlado in pa uradnike v Kočevji ter po tej poti hočejo pred svetom nekako izgovarjati neutajljive izgrede, ka-terih vendar-le noben človek ne more postaviti v dru-gačen svit.

Potem vršil se je dnevni red s tem, da so se 3., 4. in 5. predmeti dnevnega reda odstopili odsekom v po-ročanje.

O 6. točki poročal je dr. Mosché o računskem sklepu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1886, ter se je ta odobril brez ugovora.

Pri 7. točki poročal je dr. Poklukar v imenu upravnega odseka o načrtu zakona o zagrabi in po-pravi potoka Trebiža pri Ratečah. — O tej zadevi sprejela se je uže v ta namen postava, ko so prora-čuneni stroški znašali 16.000 gold. — Ker je pa nastala potreba zagrada, dela razširiti, povikšali so se tudi stroški na 24.000 gold., ter ima po predloženi in sedaj tudi sprejeti postavi država v ta namen plačati polovico, namreč 12.000 gld., ravno toliko pa dežela in vdeleženci, ti namreč 1600 gold., dežela pa 10.400 gold.

O 7. točki: ustno poročilo upravnega odseka o trtni uši na Kranjskem poročal je poslanec Hren ter pripo-ročal le malo spremenjene predloge deželnega odbora v prilogi št. 33. Poslanec Pfeifer predlagal je še do-stavek, po katerem naj bi se na državne stroške napra-vila še trtnica z ameriškimi trtami v takem kraju (v bližini Ljubljane), kjer ni vinoreje.

Predlogi odsekovi z dostavkom gosp. Pfeiferja vred sprejeli so se brez ugovora.